

ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΡΩΜΑΝΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ

Οι μυστηριώδεις θάνατοι των συγγενών του 'Αλεξίου. Η δηλητηρίαση της πριγκίπισσας Μαρίας. Η εξέγερσις του λαού κατά της αυτοκρατορίας. Η δίκη της, ή φυλάκισις της και ή τραγικός θάνατός της. Ο αυτοκράτωρ επικυρώνει τὸ θάνατο της μητέρας του. Ο 'Ανδρόνικος ἀνακηρύσσεται συναυτοκράτωρ. Ο 'εὐκλεπὸς του 'Αλαύ. Οπὸς ὁ 'Ανδρόνικος στέφεται διὰ της βίας. Ο 'Αλέξιος κηρύσσεται ἐκπτώτος. Η τραγική δολοφονία του νέου αυτοκράτορος. Οί γάμοι του 'Ανδρόνικου με μιά ἑνδεκαθῆ πριγκίπισσα, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στὸ προηγούμενον φύλλον εἶδαμε πὸς ὁ 'Ανδρόνικος, καταλύοντας κάθε ἔξουσία, καθάρθηκε ἀ μὴ θριαμβευτῆς μέσ' στήν Κωνσταντινούπολι.

Δὲν ἐπέρασε πολλὸς καιρὸς μετὰ τὴν ἐπιβράτην τοῦ 'Ανδρόνικου καὶ οἱ οἱ συγγενεῖς τοῦ νεαροῦ αυτοκράτορος 'Αλεξίου ἄρχισαν νὰ ἐξαφανίζονται ὁ ἕνας κατόπι τοῦ ἄλλου ἀπὸ τοῦ προσώπου της γῆς, πεθαίνοντας κατὰ τὸν πῶ μυστηριώδη τρόπο. Ὅλοι ἤξεραν βέβαια πὸς οἱ ἔξαφνικοὶ αὐτοὶ θάνατοι ὀφείλοντο στὸν 'Ανδρόνικον, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ μείνῃ μόνος καὶ ἀπερισπάστος στήν ἔξουσία, μὰ κανεὶς δὲν τοῖμοθεοῦσε νὰ καταγγείλῃ τίποτε σχετικῶς.

Ἐπὶ πλέον, ὁ 'Ανδρόνικος ἐξόριζε, φυλάκιζε καὶ θανάτωνε καὶ ὅλους τοὺς πολιτικοὺς τὸν ἀντιπάλους καὶ πρὸ πάντων τοὺς ἀρχηγούς τὸν μεγάλον ἀριστοκρατικὸν οἰκογενεῖον τοῦ Βυζαντίου, συγχρότως δὲ τοποθετοῦσε στὰ μεγάλα ἀξιώματα τῆς αὐτοκρατορίας τοὺς συγγενεῖς του καὶ τοὺς φίλους του.

Ἐταί κείνος περὶ τὸν πάντων, ἔξουσιασε τὸ Κράτος σὺν αυτοκράτῳ. Μὰ, γιὰ νὰ γίνῃ καὶ κατὰ τίποις αυτοκράτῳ, ἔπρεπε νὰ βγοῖν ἀπὸ τῆς μέσῃ τὰ τρία πρόσωπα ποὺ τὸν ἐχώριζαν ἀπὸ τὸ θρόνον, δηλαδὴ ἡ χήρα καὶ τὰ δύο παιδιά τοῦ Μανουήλ.

Ἡ φιλοδοξία τοῦ 'Ανδρόνικου δὲν ἐγνώριζε ποτὲ ἔμποδιον. Ὁ ὑπερήφανος αὐτὸς πριγκιπ, γιὰ νὰ παραλείψῃ ὅποιον βρισκόταν στὸ δρόμον του δὲν εἰδίταζε οὔτε πρὸ τῶν μεγαλύτερων ἐγκλημάτων. Ἦταν ἱκανὸς γιὰ τὰ πάντα. Καί, πρῶτα πρῶτα, ἐχτύπησε τὴ μεγάλη κόρη τοῦ Μανουήλ, τὴν πριγκίπισσα Μαρία, ἡ ὁποία τόσο τὸν ἐλγε βοηθῆσαι στή νίκη του. Ἐνα πρῶτ, ἔφαγε καὶ ἀπροσδόκητα, ἡ δυστυχισμένη αὐτὴ πριγκίπισσα βρόδῃκε νεκρὴ στὸ κρεβάτι της μαζὶ μὲ τὸ σῆμα ἡς, τὸν Κόισσα Ρενιέ. Κανεὶς δὲν ἀμφέβαλε ὅτι ἔσαν δηλητηρησατέα κ' ὁ αὐτὸ δὲ τὸν 'Ανδρόνικον, ὁ ὁποῖος τότε ἐλγε παραθέσει τὸ προηγούμενον βράδν μεγαλοπρεπέστατο δείπνον, ἀλλὰ καὶ κανεὶς δὲν εἶπε τίποτε.

Ἐπειτα ἤθελε ἡ σειρά της χήρας τοῦ Μανουήλ, ἡ ὁποία βασίλευε ἐν ὀνόματι τοῦ ἀνηλίκου παιδιοῦ της. Γιὰ νὰ τὴν ἔξωκῃ κ' αὐτὴ ὁ 'Ανδρόνικος χρησιμοποίησε μεγαλειότερη πανουργία. Ἐπειδὴ δὲ τὴν μισοῦσε ἀπὸ χρόνια, ἤθελε ἡ ἐκδίκησός του νὰ εἶνε τρομερὴ.

Ἀρχισε λοιπὸν μὲ τρόπο νὰ παρανοήται ἐναντίον της, ἰσχυριζόμενος ὅτι τοῦ ἔκανε μυστικὴ ἀντιπολιτεία, καταστρεπτικὴ γιὰ τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους καὶ νὰ διακηρύσσειν ὅτι, ἂν δὲν ἀποκαρδιώσῃται ἡ γυναίκα αὐτὴ ἀπὸ τὴν ἀρχή, θ' ἀναγκάζονται νὰ ἐγκαταλείψῃ ὁ ἴδιος τὴν ἔξουσία, γιὰτὶ δὲν ἤθελε νὰ συμμεριστῆ της εὐθύνες της.

Ἐταί καθάρθηκε, χωρὶς μεγάλη δυσκολία νὰ ἐξέγειρη ἐναντίον της αυτοκρατορίας τὸ λαὸ, ὁ ὁποῖος τὴ μισοῦσε ἤδη. Δημοσίως συγχεντροῦσε τὸ ὄχλον της Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ὁποῖος σὸ τέλος μαζεύτηκε ἔξω ἀπὸ τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἀπήτησε ἀπὸ τὸν Πατριαρχεῖα νὰ χρησιμοποιήσῃ ὅλο τὸ κίβωτος του καὶ τὴν ἐπιβολή του, γιὰ ν' ἀποκαρδιώσῃ αὐτὸ τὸ παλάτι τῆς χήρας αυτοκράτειρας.

Τὸ ἔδαφος ἦταν περὶ προετοιμασμένον, μολοντὶ ὑπῆρχαν ἀκόμη τίμοι ἄνθρωποι, ὁ ὁποῖος προστάθισαν νὰ ὑπερασπιστοῦν τὴν ἀνίσχυρη αὐτὴ γυναίκα.

Μὰ ὁ 'Ανδρόνικος, περιφρονώντας τους, μηχανεύθηκε τότε ἐναντίον της τὴν πῶ σατανικὴ ἐκδίκησιν. Τὴν κατηγοροῦσε δημοσίως ὅτι βρισκόταν ἐκ μυστικῆ συνεννόησιν με τοὺς ἐχθρούς της αυτοκρατορίας.

Αὐτὸ ἔφτασε γιὰ νὰ συλληφθῇ ἀμέσως ἡ ἀτυχῆς αυτοκράτειρα καὶ νὰ ριχθῇ στὴ φυλάκῃ, ὅπου ὁ δεσμοφυλάκας της τὴν ἐβόρειν καὶ τὴν ἐξετείνεζαν σὺν νὰ ἦταν ἡ τελευταία τῶν γυναικῶν.

Μὰ ἡ ἐκδίκησος αὐτὴ δὲν ἔφτανε στὸν 'Ανδρόνικον. Σκηνοθέτης ἐναντίον της μὰ παρωδία δίκης καὶ τῆν

ἔφερε μπρὸς σὲ δικαστὰς ταπεινοὺς καὶ ἀνηθίζους, ὁ ὁποῖος, κατ' ἐντολήν του τὴν κατεδίκασαν εἰς θάνατον!

Ὁ νεαρὸς αυτοκράτῳ 'Αλέξιος ἐπέκρινε τὴν ἀπόφασιν αὐτὴ, ἡ ὁποία κατεδίκασε τὴ μητέρα του, βάζοντας κἀπο ἀπὸ τὸ σχετικὸ ἔγγραφο μὲ κόκκινῃ μελάνῃ, τὴν ὑπογραφήν του, κ' ὅποια—καθὸς γράφει ὁ χρονικογράφος—φανόνταν σὺν νὰ ἦταν γραμμένη με ἄμια β'

Τὸ ἴδιον βράδι τῆς καταδίκης της, καθὸς ἡ δυστυχισμένη αυτοκράτειρα Μαρία, ἡ ὁποία ἦταν τότε μόλις τριανταπέντε χρόνων, βρισκόταν μέσ' στὸ σκοτεινὸ κελλὶ της καὶ προσήχητο ζητώντας τὴ συνδρομὴ τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ οἱ οἱ ἄνθρωποι τὴν ἔχον ἐγκαταλείπει περὶ, εἶδε ἔξαφνα ν' ἀνοίγῃ ἡ πόρτα.

Μερικοὶ στρατιῶτες ποὺ κρατοῦσαν δαυλοὺς ἀναμειμένους μπῆναν τότε μέσα, σχηματίζοντας διπλὴ σειρά. Ἐπειτα, ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς στρατιώτες προχωροῦσαν τρεῖς ἄλλοι, φορητοὶ καὶ τερατώδεις τῆς ὄψι, ὁ ὁποῖος πλῆσσαν τὴν αυτοκράτειρα.

Ἡ δυστυχισμένη γυναίκα κατάλαβε τότε τὴ τὴν περῖνον. Σωμάρθηκε μπρὸς στὰ πόδια τῶν ὁμίον της, φωνάζοντας : «'Ελεος!... 'Ελεος!...» Τότε, ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τὴν κλόπησε στὸ πρόσωπον καὶ της ἀνοίξε μὴ μεγάλη πληγὴ κἀτ' ἀπ' τὸ μάτι. Συγχρότως ὁ δὲ αὐτοὺς ἔσκυφαν πρὸς αὐτὴν καί, πᾶνοντας τὴν ἀπ' τὸ λαμῖο, μὲ τὰ εὐρωστα χεῖρα τους, τὴν ἐπιέναν, ὅπως θὰ ἔπιγαν ἕνα πουλάκι.

Μὰ τὸ πῶσος τοῦ 'Ανδρόνικου δὲν ἱκανοποιήθηκε οὔτε καὶ μὲ τὴ φορητὴ αὐτὴ δολοφονία. Μετὰ τὸ στραγγαλισμὸν της αυτοκρατορίας Μαρίας, τὰ ἔβαλε μὲ τὴς εἰκόνας, ἡ ὁποία παρίσταναν τὸ πρόσωπὸν της. Διέταξε νὰ τὴς καταστέμνουν ὄλες, γιὰτὶ φοβόταν μίσηος ἡ ἀνάμνησιν της ἀντινοβόλου ὁμορφίης της προκαλεῖσι τὴν συμπόνια τοῦ λαοῦ γιὰ τὸ τραγικὸν τῆς τέλος.

Ἐπειτα ἀπὸ λίγες βδομάδες, κατὰ τὸ Σεπτέμβριον τοῦ 1183, ὁ 'Ανδρόνικος συνεχάλισε σὲ σύσκεψιν τὸ Συμβούλιον τὸ Στέματος. Τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα ἦσαν ὅλα διαλεγμένα ἀπὸ τὸν ἴδιον, ἔξερασαν τότε τὴ γνώμη, ὅτι θὰ ἦταν ἐξαιρετικὰ συμφέρον γιὰ τὴν αυτοκρατορία ν' ἀνακηρυχθῇ ἐπίσημος ὁ 'Ανδρόνικος συναυτοκράτωρ τοῦ νεαροῦ 'Αλεξίου.

Μόλις ἡ εἰδησις αὐτὴ ἐκινλοφόρησε στήν Κωνσταντινούπολι, ὁ ὁποῖος ὁ λαὸς κατελήφθη ἀπὸ ἕνα τρελλὸ ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὸν 'Ανδρόνικον. Τὰ πλῆθη συγκεντρώθηκαν στούς κεντροὺς δρόμους καὶ στὴς πλατεῖες της πρωτεύουσας καὶ ἀρχίσαν νὰ χορεύουν καὶ νὰ τραγουδοῦν καὶ νὰ ἱμνωδοῦναι τὸν ἴδιον τοῦ λατρευτοῦ τον. Ἐπειτα, σίσσημος ὁ λαὸς, διεθυθῆκε πρὸς τὸ ἀνίσχυρον τὸν Βλαζερῶν, ὄψησε μέσα, κ' ἐκεῖ, μὲ ἀπειλητικὰς ἀιδέσεις, ἀξίωσε ἀπὸ τὸν 'Αλέξιο νὰ προσλάβῃ ὡς συναυτοκράτῳ τὸν τὸν 'Ανδρόνικον. Ὁ νεαρὸς αυτοκράτωρ, τρομοκρατημένος ἀπὸ τὸ μαυόμενον ἐκεῖνον πλῆθος, ἀναγκάστηκε νὰ ὑποχωρή.

Μὰ τότε συνέβη μὴ σαφὴν περίεργη καὶ ἀπροσδόκητη. Ὁ 'Ανδρόνικος, ὁ ὁποῖος τὰ ἐλγε προετοιμησέν ὅλα, βλεπόντας πὸς τίποτε δὲν θὰ μπορούσε περὶ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ νὰ γίνῃ αυτοκράτωρ, ἔπαυσε μὰ ἀπ' τὴς κομωδίες ἐκείνης ποὺ μόνος αὐτὸς ἤξερε νὰ παίζῃ. Προσποιεῖτο ἀλόγιστος, ὅτι εἰδίταζε καὶ δὲν ἤθελε ν' ἀναλάβῃ τὴν ἔξουσία.

Τότε τὸ πλῆθος τὸν ἐκάθησε διὰ της βίας στὸ θρόνον, τοῦ φόρεσε τὴν κόκκινῃ μίτρα στὸ κεφάλι καὶ τὸν αυτοκράτορον μανδία.

Ἐταί, ἐξακολουθώντας νὰ παίζῃ τὴν κομωδία του, ἐδήλωσε ὅτι, μολοντὶ δὲν θὰ ἤθελε νὰ γίνῃ αυτοκράτωρ, ἱκανοῖσται στὴ λαϊκὴ θέλησι... Ὡστόσο, ὅταν ἔπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἔγινε ἡ στέψης του μέσα στήν Ἁγία Σοφία, ἄκουσε μὲ ἐξαιρετικὴ εὐχαρίστησιν τὸν Πα-

ΞΕΝΟΙ ΠΟΡΗΤΑΙ

ΔΕΗΣΙ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΞΙ

(Τοῦ Prudhomme)

Σὺ ποὺ ἀλλάξεις σὲ ρόδα εἶτι κ' ἂν ἀγ... (γίγνη)

ποὺ τὰ παλὰ τὰ δάση ξαναεινώνεις, ποὺ τὸ γέλιο στὰ χεῖλιά μας χαρίζεις καὶ τὴν καρδιά μὲ νέα ζωὴ πυρώνεις,

Στὴν ὦρα ποὺ ἐδῶ κάτω ὄλοι ἀγαπάμε, ποὺ ὡς κ' ὁ τάφοι εἶνε μ' ἄνεθ στομ... (σμεῖοι), παρθένα μου χρουστ', Ἄνοιξι, κάμε νὰ σὲ χοροῦν κ' ὁ μῦθοι πεθορμένοι.

Νὰ μὴν εἶν' αὐτοὶ μόνι μες στὴ φύσι ποὺ χαρὰ δὲν αἰσθάνονται καμμία. Ἄχ! στὴ σκόνῃ τους ὄδωσ νὰ βλαστήσῃ καὶ χαρὰς καὶ ζωῆς ἐλπίδα θεῖα!

